

ILJA
LEONARD
PFEIJFFER

ALKIBIADES

ROMAN

Uitgeverij De Arbeiderspers
Amsterdam · Antwerpen

Eerste en tweede druk mei 2023

Derde druk juni 2023

Vierde druk juli 2023

Vijfde druk september 2023

Zesde druk september 2023

Zevende druk oktober 2023

Achtste druk december 2023

Copyright © 2023 Ilja Leonard Pfeijffer

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Bv Uitgeverij De Arbeiderspers, Weteringschans 259, 1017 XJ Amsterdam.

Concept en omslagontwerp: Stephan Vanfleteren & Tim Bisschop

Auteursportret: Stephan Vanfleteren

Kaartwerk: UvA-Kaartenmakers, Castricum

Typografie: Perfect Service, Reeuwijk

ISBN 978 90 295 4986 8 / NUR 301

www.iljapfeijffer.com

www.arbeiderspers.nl

PROOIMION

Melissa

Ik heb niet de reputatie dat ik snel geneigd ben tot schaamte en hoewel ik begrijp dat ik deze reputatie met mijn daden vaker heb gevoed dan ontkracht, heb ik ooit een man gekend die in elk opzicht zo evident superieur aan mij was dat ik mij schaamde zodra ik hem zag en ik vraag jullie mij te geloven als ik zeg dat ik op sleutelmomenten in mijn leven, toen ik mij gedwongen zag beslissingen te nemen die bepalend waren voor mijn carrière en voor de toekomst van onze stad, zijn satyrkop met wijd opengesperde neusgaten en uitpuilende ogen voor mij zag en werd vervuld van schaamte bij het besef van mijn eigen ontoereikendheid.

Nu ik het plan heb opgevat om deze momenten te herbeleven in gedachten en in geschrifte voor jullie uiteen te zetten welke strategie mij daarbij telkens voor ogen stond en op welke wijze ik, ook op die momenten waarop men in de straten en in de volksvergadering van Athene zeker meende te weten dat ik Athene verraden had, op mijn niet altijd even conventionele manier onophoudelijk de belangen van onze stad heb trachten te dienen, zie ik hem opnieuw levendig voor mij, hoewel hij op dit moment ver weg van mij onder jullie verkeert, en schaam ik mij niet alleen voor mijn tekortkomingen maar ook voor mijn overmoed om een trillende rietstengel op te pakken en mijn vertrouwen te stellen in de eloquentie van deze knisperende papyrus, terwijl hij nog nooit een woord geschreven heeft, hoewel zijn gedachten en redenties de mijne en die van velen in Athene, in Hellas en in de grote rijken der barbaren tot banaliteiten doen verbleken. Maar deze zelfde man heeft mij ooit gezegd dat een leven dat niet wordt onderzocht niet de moeite van het leven waard is en hoewel hij daarmee met zekerheid niet heeft bedoeld dat deze analyse en beoordeling van het eigen leven op schrift met het volk van Athene gedeeld dienen te worden, is het idee dat ik gehoorzaam aan de geest van zijn voorschrift de enige gedachte die mij de moed verschaft om verder te schrijven.

Waar ik mij op dit moment bevind, terwijl ik met het voornemen tot volmaakte oprechtheid het woord evenzeer tot mijzelf richt als tot jullie, zou ik om veiligheidsredenen beter verzwijgen. Sinds de recente gebeurtenissen is de klank van mijn naam in het gefluister over mijn huidige onderneming een signaal van hoop voor velen en jullie weten beter dan ik dat de hoop van velen de oorzaak is van afgunst bij sommigen. De belangen zijn groot, zoals vaak in mijn leven, en wanneer de inzet wordt verhoogd, neemt ook de verbetering van tegenstanders toe. Ik heb reden om te geloven dat mijn bestaan als zodanig in bepaalde kringen een probleem is gaan vormen en een moordenaar is in deze tijden niet moeilijk te vinden. Maar nog erger dan beticht te worden van lichthartigheid, waarmee ik mijn eigen leven in gevaar breng, zou het zijn om beschuldigd te worden van lafheid en ik vraag jullie het te willen zien als een teken van mijn oprechtheid als ik jullie zeg dat ik mij in het land van Phrygië bevind. Ik heb in afwachting van de beslissende fase in de uitvoering van mijn plan voorlopig mijn intrek genomen in een onbeduidend stadje dat in het Grieks de naam Melissa draagt en ik beschouw het als een goed voorteken dat die naam verwijst naar bijen, die, zoals de oude verhalen beweren, dichters honing in de mond leggen om hun woorden zoetgevooid te maken. Hoewel ik geen dichter ben en hoewel het verre van mij staat te willen verleiden met zoete woorden, kan ik, mede gezien het feit dat ik vaardiger ben met het zwaard dan met de rietstengel, de hulp van de bijen goed gebruiken om de opgave die ik mijzelf heb gesteld tot een goed einde te brengen en voor eens en voor altijd definitief en naar waarheid op schrift te stellen welke overwegingen, besluiten en ontwikkelingen mij hier hebben gebracht in het holst van het Perzische Rijk en verder weg van Athene dan een Atheens hart verdragen kan.

Melissa ligt niet ver ten noorden van de trotse stad Kelainai, die is gebouwd rond de heilige, met riet omzoomde bron van de rivier de Maiandros, die tussen Priene en Myous uitmondt in de Golf van Ikaros, tegenover de Ionische stad Milete, die slechts tien stadia van de riviermond is verwijderd. Kelainai is een van de belangrijkste pleisterplaatsen aan de Perzische Koningsweg, waarlangs de legers van Xerxes marcheerden om Hellas binnen te vallen. Na de nederlaag bij Salamis heeft Xerxes aan de voet van de bovenstad van Kelainai een paleis laten

bouwen. Kyros heeft dat paleis onlangs uitgebreid en omzoomd met een park vol wilde dieren, geïmporteerd uit Azië en Afrika en daar losgelaten voor de jacht, dat hij zijn paradijs noemt. Wanneer de tijd rijp is, zal ik op voorspraak van de Phrygische satraap Pharnabazos, de zoon van Pharnakes, door de poorten van Kelainai gaan om de grote koning, koning der koningen, Artaxerxes, de zoon van Dareios, de zoon van Artaxerxes, de zoon van Xerxes, de zoon van Dareios, de zoon van Hystaspes, de Achaimenide, eindelijk te ontmoeten.

Daar bij de bron van de Maiandros vond het duel plaats tussen de god Apollo en de satyr Marsyas. Ik heb de enige man die mij met schaamte kan vervullen wel eens met Marsyas vergeleken. Het is een kleine troost dat ik op een heldere dag de torens van de stad aan de horizon zie opdoemen waar de huid van zijn evenbeeld wordt bewaard, terwijl hijzelf op het moment dat ik dit schrijf ver weg van mij barrevoets in een versleten mantel door jullie stegen struint, waar de vijgen, olijven, gezouten sardines en taganiteskoeken met schorre stemmen aan de man worden gebracht en worden verpakt in verse roddels over onze politici, priesters en magistraten, of zich ophoudt op jullie agora in de schaduw van de Stoa van Peisianax tussen de schilderijen en de oorlogsbuit om passanten te ondervragen over hun kennis van het goede en het schone. Jullie kennen hem met zekerheid. Zijn naam is Sokrates, de zoon van Sophroniskos en Phainarete, uit het district Alopeke, en ik wou dat hij hier was om mij bij te staan bij de uitvoering van mijn plannen door mij met zijn aanwezigheid aan mijn tekortkomingen te herinneren. Maar de gedachte dat hij, hoewel hij zich in de regel verre houdt van staatsaangelegenheden, present zou kunnen zijn wanneer dit schrijven van mij aan jullie in de volksvergadering op de heuvel van de Pnyx zal worden gepresenteerd, volstaat om mij er ten overvloede van te doordringen dat ik zijn lessen niet mag verloochenen.

Vannacht had ik een droom. Ik droomde dat ik met mijn hoofd in de schoot van Timandra lag, dat ik haar kleren aanhad en dat zij liefdevol mijn gezicht opmaakte met loodwit, rode oker, oogschaduw en rode lippenwas. Ik geloof niet in voorspellende dromen. Wat mij betreft komen alle dromen uit de poort van ivoor. Toch heeft de droom mij verontrust, al weet ik niet waarom. Hij heeft mij het idee gegeven dat ik haast moet maken met de opstelling en verzending van dit geschrift

en met alles wat daarna zal komen. Daarom ben ik gelijk opgestaan, hoewel het nog donker is, heb ik de olielamp laten ontsteken en rietstengels, inkt en papyrusrollen laten brengen en zal ik thans, zonder verder uitstel, beginnen bij het begin.